A°. 1827. N°. 29.

ARNHEMSCHE COURANT.

Donderdag den 8 Maart.

FRANKFORT, den 3. Maart.

Volgens berigten uit Napoli di Romania van den 31. December, vervolgt *Karaiskaki* de voordeelen, welke hem zijne beslissende zegepraal bij Archova over de Turken verschaft heeft, en de met elken dag toenemende sterkte van zijn leger heeft hem in staat gesteld, om de hoofdmagt van den vijand, sterk 3000 man, te Volizza, nabij de beroemde grot van *Ulijsses*, met voordeel aan te tasten. De nadere berigten ontbreken nog; doch volgens geruchten heeft de vijand 1000 man verloren, en is er een groote voorraad van mond- en krijgsbehoeften buit gemaakt, alsmede 1000 paarden. — De overste *Burbaki* is den 27. December met 800 man uit Napoli vertrokken, om zich met *Karaiskaki* te vereenigen. *Ibrahim*-pacha heeft geen krachts genoeg meer om iets van belang te ondernemen. Overal is de geestdrift onder de Grieken op nieuw weder opgewekt.

Van den 4. Maart.

De jongste berigten uit den Archipel melden, dat *Ibrahim*-pacha naar Modon teruggekeerd is. Hij heeft te Modon, Coron en Navarino ongeveer 12,000 man troepen, en te Tripolitza bevindt zich een bijzonder korps onder den Franschen renegaat *Sulam*-beij. De Grieksche kapitein *Makri* is over Salona tot in den omtrek van het verwoeste Missolunghi doorgedrongen. Athenen, meent men, dat thans geheel van de Turken bevrijd is.

LONDEN, den 2. Maart.

Gisteren heeft de heer *Canning* in het lagerhuis de voordragt van het ministerie, betrekkelijk de koren-wetten, gedaan. Hij begon met aan te merken, dat men aan eene zijde steeds gepleit had voor een verbod van invoer van buitenlandsche granen en aan eene andere zijde voor onbelemmerden invoer van dezelve; doch dat men, als men tot een eindbesluit moest komen, aan geene van beide zijden uitsluitend in zijn stelsel durfde wezen; maar in zekere gevallen afwijkingen meende te moeten toestaan: bij verbod van invoer, toelating wanneer er gebrek of te groote duurte bestond, [illegible] belasting, wanneer de markt [illegible] den inlandschen landbouwer was. Tusschen die beide stelsels moest dan wel datgene gelegen zijn, hetwelk men te volgen had. De minister toonde aan hoe verkeerd de wet was, welke met 1815 werd ingevoerd. Deze verbood alle invoer van vreemde granen, ten zij het quarter tarwe den prijs van 80 shellings mogt bereiken; kwam zij echter tot dien prijs, dan hield alle beperking op, en mogt men vrij en zonder eenige belasting invoeren. Zoo ging dan deze wet van het eene uiterste tot het andere over. Door de voorschriften, welke zij daarbij inhield, is het gebeurd, dat in den duren tijd van 1816 en 1817 de invoer van buitenlandsche granen niet vrij werd, maar daarentegen wel in 1818, toen door eenen rijken oogst in het land het koren goed koop werd. Met 1822 heeft men hierin verandering gemaakt, zoodanig dat, wanneer het quarter tarwe 75 shellings kostte, de invoer tegen een inkomend regt werd toegestaan. Dan deze wet was zoodanig geschapen, dat men van dezelve geen gebruik heeft kunnen maken.

Bij de nieuwe maatregelen, die voorgedragen worden, is men van het beginsel uitgegaan, dat aan den landbouw bescherming tegen vreemde mededinging verschuldigd is; doch dat deze zich aanhoudend behoort te wijzigen naar den prijs die het koren heeft, te welke einde het verbod van invoer van buitenlandsche granen moet vervallen. Men heeft den middelprijs over twaalf jaren vóór en na 1815 opgemaakt, en naar aanleiding daarvan een standprijs bepaald. Voor de tarwe is de prijs van zestig shellings het quarter als standprijs aangenomen; voor de overige granen naar evenredigheid. Als de middelprijs der granen hooger wordt, zal de belasting op den invoer verminderen, en als hij lager wordt vermeerderen. Met dit stelsel zal de invoer vrij van belasting zijn als de middelprijs der granen buitengemeen hoog is, en door de zwaarte der belasting geheel geweerd worden als die prijs buitengemeen laag is. Vrije handel is dus het beginsel, doch met die voorzieningen, welke de inlandsche landbouw voor deszelfs bestaan noodig heeft. Als de middelprijs der tarwe zestig tot een en zestig shellings het quarter is, zal de belasting op den invoer *twintig* shellings bedragen, en van een en zestig tot twee en zestig shellings, zal de belasting *achttien* shellings zijn; van twee en zestig tot drie en zestig shellings, zal de belasting *zestien* shellings zijn; van drie en zestig tot vier en zestig shellings, *veertien* shellings; van vier en zestig tot vijf en zestig shellings *twaalf* shellings; van vijf en zestig tot zes en zestig shellings, *tien* shellings; en zoo voorts tot dat de prijs der granen *zeventig* shellings bedraagt, als wanneer de belasting ophoudt en de invoer geheel vrij zal zijn, met uitzondering alleen van het nominale regt van registratie op het tolhuis. Aan den anderen kant, zal er, wanneer de prijs lager dan zestig shellings wordt, eene verhooging van belasting van twee shellings voor iederen shelling minder zijn, zoodat, wanneer de prijs der tarwe vijf en vijftig shellings zal wezen, de belasting dertig shellings zal bedragen, en dus het regt op den invoer zoo hoog zal zijn, dat hetzelve met verbod van invoer zal gelijk staan.

Deze maatregelen zijn, volgens den heer *Canning*, door alle ministers goedgekeurd. De voordragt daarvan was voornamelijk door den eersten minister, lord *Liverpool*, voorbereid, die thans, ten gevolge van een aanval van beroerte, bedlegerig is, doch zich eenigzins herstelt; zoodat men niet zonder hoop is, dat hij zich nog weder aan de dienst van het Rijk zal kunnen toewijden.

De voordragt van de bedoelde maatregelen is bij een groot aantal leden van het lagerhuis, zonder onderscheid van staatkundige begrippen, gunstig ontvangen geworden. Groot is het belang, dat door het publiek in de zaak gesteld wordt. De gallerij van het huis was volgepropt met nieuwsgierigen om de voordragt des ministers aan te hooren.

— Volgens berigten uit Rio-Janeiro van den 5. Januarij, is de Keizerin van Brazilië (dochter van de Keizerin van Oostenrijk) den 11. December aldaar overleden.

— De president der republiek van Columbia, *Bolivar*, heeft den 2. Januarij eene bijeenkomst gehad met den generaal *Paëz*, die ondernomen had, Venezuela van Columbia, door middel van eenen opstand, af te scheiden. De laatste heeft zich volkomen aan *Bolivar* onderworpen, en is daarop tot opperbevelhebber van Columbia benoemd geworden.

— Het Nederlandsche linieschip de *Waterloo*, van 74 stukken, kapitein *van Daalen*, met het tweede bataljon troepen der Javaansche expeditie aan boord, is voorleden week in de haven van Sheerness aangekomen. Na vóór vijf weken door storm, op de Noordzee, zijne masten verloren te hebben, is dit schip bij voortduring door het slechte weder geteisterd geworden. De equipagie en de troepen zijn in eenen beklagenswaardigen toestand. Vermoeijenis, koude en de slechte staat van het schip hebben eene ziekte van eenen ernstigen aard veroorzaakt. Menig een is daaronder reeds bezweken. Het gouvernement heeft eene stoomboot met eenen officier van gezondheid naar Sheerness afgezonden, die bij zijne aankomst een vijftigtal der ziekste naar het marine-hospitaal, te Woolwich, heeft doen overbrengen, waar zij al die oppassing genieten, die ter hunner verligting en herstelling kan bijdragen.

PARYS, den 3. Maart.

De kamer der afgevaardigden heeft het achtste artikel van het ontwerp van wet op de politie der drukpers, zoo als het door de commissie gewijzigd was, aangenomen. Hetzelve betreft de verantwoordelijkheid der eigenaars van dagbladen. Na negen dagen redetwist is men nu gisteren gekomen tot het 9. artikel van het ontwerp, dat, zoo als het door de commissie veranderd was, aangenomen is, met nog deze bepaling, dat de drie verantwoordelijke eigenaars meer dan de helft van den eigendom van een dagblad zullen moeten bezitten. Door de bepalingen, welke daarbij komen, zal nu, ingeval een eigenaar van een dagblad, wien daarvan b. v. 51,000 fr. toebehoort, komt te overlijden, zoodanig dagblad niet meer kunnen uitgegeven worden. Zeer onstuimig is de vergadering afgeloopen. — De ministers zelve berekenen, dat, als de wet doorgaat, niet meer dan ten hoogste drie onafhankelijke dagbladen te Parijs zullen kunnen blijven bestaan, welke dan nog gedurig in gevaar van vernietiging zullen verkeeren.

'S GRAVENHAGE, den 4. Maart.

Wij zijn in de gelegenheid geweest, *het reglement op de inrigting van het hooger onderwijs in de zuidelijke provincien*, bij besluit van Z. M., van den [illegible] 1816 gearresteerd, te zien, en hebben daaruit art. 106, [illegible] voorkomt, te moeten mededeelen, [illegible] inhoud:

» Elk student is onvoorwaardelijk gehoorzaamheid schuldig aan den » rector, behoudens zijn regt van beklag aan den akademieraad, wan- » neer hij meenen mogt, dat hem onregt ware aangedaan; weigering van » gehoorzaamheid zal, wanneer de akademieraad van oordeel is, dat de rec- » tor zijne magt niet heeft te buiten gegaan, naar gelang der omstandig- » heden, of een *consilium abeundi*, of eene relegatie ten gevolge hebben."

Dit artikel stemt geheel overeen met art. 161 van het Koninklijk besluit op het hooger onderwijs in de Noordelijke provincien, van 2 Augustus 1815, No. 14.

Naar het zich laat aanzien, hebben de onaangenaamheden te Luik thans geheel opgehouden. De hoogleeraren hebben de akte van submissie, door de studenten hun aangeboden, met welgevallen aangenomen, en verklaard, dat zij al het gebeurde beschouwden, als niet geschied te zijn; dat zij die akte als eene behoorlijke voldoening aanmerkten, en dat zij dezelve gelijk stelden met hunne onderteekening van het statuut. De minister van binnenlandsche zaken heeft ook, volgens het *Journal de Bruxelles*, zijne tevredenheid met het door de studenten thans verrigte betuigd, en last gegeven, dat de lessen, welke eenigen tijd, op hoog bevel, schijnen opgeschort te zijn geweest, zonder uitstel zouden hervat worden, en dat het statuut *tot nadere bepaling* zou gehandhaafd worden. Ondertusschen houdt men zich, volgens hetzelfde *Journal*, bezig met het beramen van maatregelen, welke dat statuut in het vervolg zullen vervangen, en die van dien aard zijn, dat zij tot genoegen der ouders, der kweekelingen en van alle vijanden van willekeur strekken zullen. (*Dagbl. van 's Gravenhage.*)

MIDDELBURG, den 2. Maart.

Gisteren morgen is, op de Noorder-Rassen, voor Westkapelle, een schip gestrand, welks naam, alsmede dien van den kapitein, tot heden onbekend zijn; men meent dat hetzelve van Java kwam, voor Rotterdam bestemd en geladen was met koffij. Dit kunnen wij melden, dat zich op hetzelve 23 man equipagie en 6 passagiers bevonden, die allen zijn verongelukt; alleen is de loods, die bij Blankenberg aan boord was gekomen, bewusteloos, tusschen Oostkapelle en den Vrouwen-polder, op een wrak van het schip aangespoeld en verder door de strandbedienden gered. Het strand tusschen gemelde plaatsen is bedekt met de overblijfselen van het schip.

PS. Onder het afdrukken dezer is ons, behalve het bovenstaande, nog medegedeeld: dat het schip, na eenige noodschoten gedaan te hebben, binnen het uur was verbrijzeld. De naam van den loods is *Pieter Tang*; bij het aan stukken slaan heeft hij zich, met nog 7 à 8 man, op den grooten mast willen redden, waarvan [illegible] zijn afgeslagen: hij alleen had het geluk op een stuk van het wrak [illegible] wal te komen; onder de passagiers was een meisje van 10 à 12 jaren; de loods had den naam van *Packet* (dus welligt de *Java-Packet*) hooren noemen; dit kan echter niet als officieel worden opgegeven. (*Middelb. Cour.*)

ARNHEM, den 7. Maart.

Volgens nadere berigten uit Tiel, is de Waaldijk van Ochten op vier plaatsen bezweken. De ergste doorbraak is de benedenste, vermits zich aldaar binnen dijks eene kolk bevindt en buiten dijks eene strang, welke nu waarschijnlijk in een zullen loopen. Gelukkig zijn de uiterwaarden bij de doorbraken hoog en voorzien van eene keerkade, welke in 1816 werd aangelegd, zoodat men hopen mag, spoedig tot eene beringing te zullen kunnen overgaan, waardoor de hooge landen van Nederbetuwe eerlang

van het vloedwater zullen bevrijd worden. Tot nog toe heeft men niet gehoord, dat er veel vee verdronken is. Acht huisjes zijn door het water ingestort. Eene oude vrouw en één kind worden vermist. De schade door bezanding kan nog niet berekend worden.

Volgens berigten uit Dordrecht zijn de monden der rivieren van ijs bevrijd.

Bij het hooge opperwater, dat wij thans hebben, is door den golfslag, ten gevolge van den storm die er geheerscht heeft, op vele plaatsen aanmerkelijke schade aan de dijken toegebragt.

— Volgens berigten van Batavia van den 28. October, hebben op het laatst van de maand September en in de maand October verscheidene gevechten plaats gehad, waarin onze troepen altijd de overhand hebben behouden. De ongunstige berigten over Engeland en Frankrijk ontvangen, blijken dus ongegrond te zijn. Verscheiden Dessa's van de muitelingen zijn door onze troepen overmeesterd en vernield. Den 5. October is de versterkte Dessa *Djatinom*, door onze troepen aangetast, en na eenen hevigen tegenstand bemagtigd en verbrand. Den 15. October is in het open veld, niet ver van Soerakarta, een algemeen gevecht geleverd tegen *Diepo Negoro* zelven, die met 4000 man tegen die plaats in aantogt was; de vijand verdedigde zich woedend, en nadat reeds de eerste linie uit het veld geslagen was, poogde nog eene tweede, meestal uit priesters bestaande, het gevecht te hernieuwen, doch insgelijks vruchteloos. Sedert schijnt het dat *Diepo Negoro* naar den berg Merapie geweken is, om aldaar in eene bijna ontoegankelijke stelling post te houden, doch men gelooft dat hij bij gebrek aan leeftogt zal moeten terug trekken.

INSTALLATIE VAN HET MUSEUM VAN WETENSCHAPPEN EN FRAAIJE LETTEREN, TE *BRUSSEL*.

Het was een uitmuntend denkbeeld, en onzen kunstminnenden Koning volkomen waardig, den toegang tot de Wetenschappen en fraaije Letteren voor een elk open te stellen, op kosten van den Staat. Van daar de loffelijke instelling, in onderscheidene steden des koningrijks, van Museums voor die takken van menschelijke kennis. Dat van *Brussel* is den 3. Maart plegtiglijk, door den heer burgemeester dier stad, met eene *Fransche* redevoering geïnstalleerd geworden, in tegenwoordigheid van eene aanzienlijke menigte toehoorders, onder welke men opmerkte Z. Exc. den Minister van Binnenlandsche Zaken, den heer VAN EWYCK, administrateur voor het onderwijs, onderscheiden leden van de Staten-Generaal, van den Raad van State, enz. Na de aanspraak van den heer burgemeester, betrad de heer BARON, een *Franschman*, het spreekgestoelte en hield, in de taal van *zijn land*, eene redevoering *over de voordeelen der wetenschappen en der fraaije letteren*, ter aanvaarding van zijnen post van hoogleeraar in de Algemeene Letterkunde bij de nieuwe instelling. Hij gaf veel genoegen; zijne redevoering werd onderscheiden malen en te regt toegejuicht. Zijn opvolger, de heer LAUTS, benoemd tot hoogleeraar in de nationale letterkunde, was minder gelukkig. Niet eene enkele toejuiching onderbrak den draad der *Hollandsche* redevoering, waarmede hij zijnen post aanvaardde, en vele toehoorders, zoo vrouwen als mannen, verlieten de zaal, terwijl hij sprak. Dit zijn daadzaken, waarvan wij getuigen zijn geweest, en waarover wij veel zouden kunnen zeggen. Maar waartoe zoude het dienen? Ziet men dan niet dagelijks, dat, in het vak van letterkunde, de *Fransche geest* meer en meer veld bij ons wint en dat het sedert eenigen tijd, met de Nederlandsche taal vooral, niet vooruit gaat, in weerwil van de goede pogingen van den besten der Koningen, wiens wil door *hen, die de landtaal niet verstaan*, natuurlijk niet met dien ijver wordt uitgevoerd als wel noodig zoude zijn om het hooge doel van den Vorst te bereiken.

Men zal nu in *Brussel* het zonderlinge schouwspel zien van in de Nederduitsche taal, welke door Z. Exc. den Minister van Justitie op de krachtdadigste wijze wordt voorgestaan, te hooren pleiten; terwijl er de goede ingezetenen in de Fransche taal zullen worden onderwezen in de Wetenschappen en fraaije Letteren. Van de *tien* hoogleeraren, bij het Museum aangesteld, zal er echter waarschijnlijk wel *één*, de heer LAUTS, zich van de Nederduitsche taal bedienen om, voor het algemeen, onderwijs te geven. Wordt zoo de nationaliteit bevorderd?

Vreemd klonk het voorwaar in de ooren der regtgeaarde Nederlanders die de plegtigheid der inhuldiging bijwoonden, den heer BARON onder onze zeehelden, *na* HEEMSKERK en TROMP, RUIT te hooren noemen. Trouwens, het komt er bij de Franschen op eene enkele sijllabe niet op aan, als de periode maar rond is en goed klinkt. En, in dat opzigt, moet men den heer BARON den lof geven dien hem toekomt; op den bouw zijner zinsneden viel niets aan te merken. Maar of het goede smaak is, eene redevoering, voor eene aanzienlijke menigte toehoorders, onder welke zich vele vrouwen bevinden, uitgesproken, met latijn te doorspekken en dezelve met latijnsche dichtregels te eindigen, dit laten wij over ter beoordeeling van den Franschman, die ons de algemeene letterkunde, te hoog voor den Nederlander, moet onderwijzen. De hoogleeraren WYTTENBACH en RUHNKENIUS, dit weten wij wel, dachten daar anders over dan de heer BARON, die uit *Parijs*, de hoofdstad van den goeden smaak, komt, en die dus beter dan die oude Leijdsche professoren moet weten wat goede smaak is. Landgenooten, vergeet met den schrijver dezer aanmerkingen, hetgeen gij van de hoogleeraren CRAS, PESTEL, WYTTENBACH en RUHNKENIUS, onderwetsche geleerden in *us*, zoo als de heer DE STASSART hen zoude noemen, geleerd hebt, en gaat ter schoole bij de nieuwerwetsche geleerden in *on* en *art*, om van hen te leeren wat schoon, wat waar, wat regt of onregt zij. Zoo lang het wisselvallig lot den schrijver zal veroorloven te *Brussel* te blijven, zal hij ten minste van de hem aangeboden gelegenheid, om Franschen smaak en Fransche taal te leeren en op zijn Fransch de wetenschappen en de letterkunde te beschouwen, gebruik maken. Hij kan nut uit die openbare lessen trekken; als het hem nu eens mogt gebeuren eene redevoering te moeten doen, zal hij niet meer, volgens de lessen van zijne vorige leermeesters, alleen die taal spreken welke zijne toehoorders verstaan, maar hij zal, op het voorbeeld van zijnen nieuwen Franschen leermeester, zijne rede doorweven met Grieksch en Latijn, om door de vrouwen vooral, die hem zullen hooren, goed begrepen te worden. Daar de vrouwen in *Nederland* het Arabisch omtrent even goed verstaan als het Grieksch of het Latijn, zoude het misschien nog aardiger, nog geleerder, ten minste nog nieuwerwetscher zijn, indien men voortaan eene redevoering voor eene gemengde vergadering van vrouwen en mannen, met Arabische spreuken doorvlogt en met eenige Arabische dichtregels eindigde. Wij geven dit in bedenking. Men leert alle dagen, nieuwigheden bevallen; het vreemde behaagt, vreemdelingen zijn het meest geschikt om dat behagelijke vreemde ons te leeren. Men wachte nog slechts eenigen tijd en men zal zien, hoe verre wij het door het onderwijs der vreemdelingen zullen brengen. Welke wonderen heeft niet alreeds de vreemde hoogleeraar JACOTÔT verrigt! Wat hebben wij toch groote verpligting aan de Franschen, die ons hunne geleerden wel willen toezenden om ons te onderwijzen!

ARNHEM, den 8. Maart.

Het water is hoog in den *Rijn* aan de Paal:

Den 7. Maart 5 El 7 Palm 5 Duim; gewassen o D. gevallen 5 D.
Den 8. dito 5 El 7 Palm o Duim; gewassen o D. gevallen 5 D

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.